

MEELEPARANDUST KUULUTAV SULANE

Ristija Johannese tunnistus: „Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema!” Joh 3:30

Seda sõnumlikku lugu on ikka ja jälle peetud teed rajavaks, kui Ristija Johannes tunnistab Jeesust ja kinnitab oma jüngeritest kuulajatele: „Keegi ei suuda võtta midagi, kui see ei ole temale antud taevast. Teie ise olete mu tunnistajad, et ma ütlesin, mina ei ole Messias, vaid ainult tema eele läkitatu.” Johannese 3:27–28. Igal ajal on algus ja tihti on alguste algus teises kohas ja peidetud. Ristija Johannese kuulutus on isetu pühendumise võrdpildiks, mis toimib vaikselt ja märkamatuks, ilma kärata, kuid ometi annab see kõlava jume kõigele, mis ta teeb. Ristija Johannes on seotav isetu loobumisega Jumala teede mõistmisel, enesest kõrgema äratundva aupaklikkuse ja jumaliku õigluse jaoks teedrajava ning meeleparandust kuulutava sulasena.

Ristija Johannese sünnipäeva eelõhtul, jaanilaupäeval, süüdatakse paljudes paikades jaanituled. See on justkui kinnitus, et valguse aeg on siin kõige pikem ja ööd peaaegu polegi. Ristija Johannes ongi Kristuse valguse ettekuulutaja ja ehk jaanituli ole sümbol valgusest meie keskel ja loodetavasti ka Püha Vaimu tules meis enestes. Taas tunnistab Johannes Messias: „Mina ristin teid veega, et te meelt parandaks, aga see, kes tuleb pärast mind, on minust vägevam. Mina ei kõlba tooma talle jalatseidki. Tema ristib teid Püha Vaimu ja tulega.” Matteuse 3:11

On ütelnud, et otsegu rattakodarad on kinnitatud rattarummus, nii lähtub inimlik armastus Jumalast ja Jumala armastusest. „Meie armastame, sest tema on meid enne armastanud,” öeldakse 1. Johannese kirjas 4:19. Nii hoiab ka Ristija Johannes kinni sellest, kes on kõikide asjade kese ja keskpunkt, millest kõik lähtub ja kinnitub, selleks, et kanda see ülekandena edasi neisse, kellega me omakorda seotud oleme. Ristija Johannes on teerajaja ja ettekuulutaja, et märkaksime tõelist Valgust mis paistab maailma.

Foto: Arho Tuhkru

Eesti küla,
Ülem-Suetuki jaanitule ettevalmistus

Nii tunnistab ja Johannese valgusest, et tema kuuljad taipaksid ja tunneksid ära tõelise alguspunkti. Jeesus tunnistas: „Kuni mina olen maailmas, olen ma maailma valgus.” Johannese 9:5, valgus annab ja kannab elu, loob nähtava osaduse ja kokkukuuluvuse, ehitab üles ja muudab viljakaks. Jaanipäeva värv on just valge värv, sest valge on värvidest kõige ülevam ja puhtam, tema peale saab kanda kõiki teisi värve.

Valge on rõõmu, tänu, valguse, puhtuse ja ülestõusmise värv; seda kasutatakse kirikus jõuluajal ja ülestõusmisajal. Keeleliselt on sõna valge ja välk lähedased. Valge on ju ka meie üks lipuvärvidest, järgnedes mustale ning üsna loogiliselt, sest need kuuluvad kokku, üks annab tähenduse teisele. Valge on ka kiriku liturgilises riietuses vaimuliku riietusena tuntud alba, mis ongi valge ladina keeles.

Valge on ka hõbeda värv, mida kasutatakse õilsates kirikunõudes, olgu tihti just hõbevalgetes ristimisvaagnates, hinnalistes armulauakarikate või armulaualeiva taldrikute, -karpides. Hõbedased on armulauaveini kannud, samuti ristimisvee hoidmise mõeldud veekannud. Valget on kasutatud tavaliselt valguse tähistamiseks. Süütuse ja puhtuse sümbolina kanti seda värvi õilsaid riideid juba igiammustel aegadel. Valge on

ülimalt pidulik ja sündmustmuutev värv. Täna selgi päeval on valge värvi tava säilinud ristimisrüüdes. Väikelaste ristimiskleidid on valged ja harva, aga aeg-ajalt ikka, kui on kasutusel ajaloolised ristimiskleidid, olen soovitanud, et tikkigu nad laste nimed nende kleitidele. Kunagi on imeline leida oma vanaisa või vanatädi nimi kleiditikandis ja nii on aegade sidemed kokkusõlmitud valgesse ristimiskleitidele. Pärilastele on säilinud valge värv leeripühas. Tütarlaste kleitides näeb tihtilugu valget leerikleiti ja poistel valget pluusi. Valge kleidina on see loomulikult kõige levinum pruutkleidina.

Kirikus on see värv jäänud liturgiliseks värviks jõuludel, ülestõusmis- ja taevaminemispühadel, samuti on väga oluline just kolmekuningapäeval ja selle järgneval ilmumisajal. Valge värv on kasutusel ülestõusmispühade järgsel ajal ning muidugi jaanipäeval, kui valgust ongi kõige rohkem.

Valge on seotud ka inglitega ehk Mihklipäevaga ja ning kõikide pühakute päeva ehk 1. novembri ja sellel järgneva hingedeajaga. Valge värv on liturgiliseks värviks Kristuse tegevusega seotud pühadel, mis on Kristusele ja Taevariigile osundav ehk teednäitav ja seletav.

Olgu seegi jaanipäeva aeg ja sellele järgnev valgustamas meie eluteed!

Palve: „Las valgus, mis laskub Su ülemistest paikadest, valgustab mind.

Las vestavad kiired mulle oma rännakuist taevast maa peale.

Las vesi, mis jõuab pinnale sügavatest paikadest, värskendab mu meeli ja kustutab janu. Sina oled tee ja töde ja elu, kinnita mind mu teel, aita mul ära tunda tõelist ja juhata mind mu elu jooksul.

Kui tulen Sinu juurde oma õhtusse veerenud päevaga, siis Sinu rahu hoidku mind.

Astun üle Sinu koja läve, et tervitada koidu varajast puna – valgust, mis polegi muud kui uue algus. Lase mul saada väikseks, et Sina saaksid minus suureks! Aamen!”

Koguduse õpetaja Arho Tuhkru

Foto: koguduse arhiiv

Liliann Keskinen tutvustab oma tööd Ingeri kiriku juures.

Tugikogudused on tihedalt seotud välismaal töötavate Eesti misjonäridega. EELK töötajate läkitamist välismaile korraldab EELK Misjonikeskus koostöös Soome ja Norra misjoniorganisatsioonidega.

Koostöös Soome Luterliku Evangeeliumiühendusega on Helene ja Joonas Toivanen läkitatud misjonitööle Kagu-Aasiasse. Nende ülesanne on arendada sealse kiriku teoloogiaõpet.

Koostöös Soome Evangeelse Luterliku Rahvamisjoniga on Liliann Keskinen koos abi-kaasa ja kahe tütreaga läkitatud teenima Venemaal tegutseva Ingeri luterliku kiriku meediatööd, kus Liliann toimetab kiriku ajakirja.

Selleks, et misjonär saaks oma tööd hästi ja pühendunult teha ning ei peaks muretsema

oma sissetuleku pärast, on misjonäridele toeks ja abiks raha kogumisel suur hulk koguduse liikmeid oma annetustega, mis läbi misjoniorganisatsiooni leiab tee läkitatud misjonäri. Koguduste liikmed toetavad misjonäri ka eestpalvetega.

Praegu töötavad EELK misjonärid välismaal oma tugikoguduste abil, kellega on misjonikeskus sõlminud tugikoguduse lepingu. Sarnase lepingu on Liliann Keskineni toetuseks sõlminud Tallinna Toom-, Kaarli, Rapla, Haapsalu ja Ilumäe kogudused. Tugikoguduste päevi ehk osaduspäevi EELKst välja läkitatud misjonäride tugikoguduste esindajatele korraldab Misjonikeskus igal kevadel.

7. aprillil toimus järjekordne tugikoguduste päev Lääne-Nigulas. Kohale oli tulnud 14 osalejat erinevatest kogudusest.

Päev algas jumalateenistusega kirikus kus meile jutlustas õpetaja Kristo Hüdsi. Seejärel sõime kõik koos lõunat ja pärast seda algas misjoni osa, kus arutlesime koos misjonitöö koordinaatori Sirla Kaeraga selle üle, mis on tugikoguduse roll ja kes on tugikogudused. Väga huvitav oli kuulata Liliann Keskineni ettekannet, kus ta tutvustas oma tööd Ingeri kiriku juures. Ta ilmetas oma juttu rohkete huvitavate fotodega.

Kuna Helena ja Joonas Toivanen on kaugel Kagu-Aasiast, siis nendega oleme tihti olnud ühenduses videosilla vahendusel, kuid sel korral ei olnud see kahjuks võimalik. Saime vaid neile mõeldes oma eestpalvesoovid teele saata.

Tugikogudused tutvusid üksteisega ja andsid ülevaate oma koguduse tegemistest ja ka sellest, kuidas oma misjonäri rohkem toeks olla. Siis hakkaski küpsema plaan korraldada misjonitöö toetuseks heatagevuslik misjonikohvik Tallinna Toomkiriku juures ja mille nimeks sai „Pärnade all“, meenutamaks Toomkoguduse juures töötanud misjonäre Minna ja Tommi Nikkit, kes sarnase ürituse algatasid umbes 10 aastat tagasi.

Mul on hea meel, et meie kogudus on võtnud endale südameasjaks toetada Lilianni. Tema sõbrakirjad on alati riputatud ka kiriku teadetetahvlile. Soovitan neid lugeda, et teada saada keda ja miks me toetame ning vähim, mida me teha saame, on kanda misjonäre eestpalves Jumala ette, soovides neile õnnistust ja kordaminekuid oma igapäevatöös Jumala tööpöllu.

Merje Schultz

Eesti Kirikute Nõukogu (EKN) kutsel toimub 28.12.2024–01.01.2025 Tallinnas järjekorras 47. Taizé Euroopa noorte täiskasvanute aastavahetuse kohtumine.

Tallinna kohtumine on seni põhjapoolseim Taizé noortekohtumine Euroopas. Eesti Kirikute Nõukogu on kristlike kirikute ja koguduste liitude sõltumatu ja vabatahtlik ühendus, et koostöös aidata kaasa Eesti ühiskonna vaimsele arengule kristlike põhimõtete alusel. Erinevate kirikute lai esindatus tagab hea oikumeenilise koostöö.

Tallinna Toomkogudus on registreerinud ennast nende koguduste hulgas, kelle liikmed on valmis noorte aastavahetuse

kohtumisele tulijaid vastu võtma ja neile peavarju pakkuma.

Kes on valmis külalisi vastu võtma, palume sellest koguduse infokanalite kaudu või

suusõnal teada anda.

Täpsem info kokkutuleku kohta vt: taizetallinn.ee

14. aprilli jumalateenistuse järel esitleti Toomkirikus Tallinna Toomkirikule pühendatud kuld münti, mis on kolmas Eesti Mündiäri poolt vermitud müntidest sarjas „Eesti kaunimad kirikud”. Samas sarjas on varem valminud Viljandi Jaani kirikule ja Tartu Maarja kirikule pühendatud münt. Münte soetades on võimalik toetada Kirikufondi, kellega koostöös Eesti Mündiäri selle kolleksiooni on loonud. Fotol vasakult Kirikufondi esindaja Katri Gailit, Eesti Mündiäri esindaja Kristine Kruuv, peapiiskop Urmas Viilma ja Toomkoguduse õpetaja Arho Tuhkru.

23. aprillil, jüripäeval, pühitses peapiiskop Urmas Viilma koos emeritiipiiskoppide Tiit Salumäe, Joel Luhametsa, Einar Soone ja Andres Pöderiga Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku piiskoppideks Ove Sanderi, Anti Toplaane ja Marko Tiituse. Pole teada, et Eestis oleks kunagi varem nii palju kõrgemaid vaimulikke samal jumalateenistusel ametisse seatud. Jumalateenistus algas protsessiooniga kirikusse, kus osalesid kõik kohalolnud EELK vaimulikud, kiriku kaastöölised, partnerkirikute piiskopid, Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute juhid ja esindajad. Teenistusel laulis EELK Hageri koguduse kammerkoor Lambertus, kitarriil improviseeris Robert Jürjendal ja organistik oli Kadri Ploompuu. Riigikogu nimel õnnitles uusi piiskoppe asepiiker Jüri Ratas ja Vabariigi Valitsuse nimel siseminister Lauri Läänemets.

1. mail, Apostlite Filippuse ja Jaakobus Noorema mälestuspäeva keskpäeval, seadis peapiiskop Urmas Viilma koos piiskoppide Marko Tiituse ja Anti Toplaane ning emeritiipiiskoppide Andres Pöderi, Tiit Salumäe ja Joel Luhametsaga piiskop Ove Sanderi Põhja-Eesti piiskopkonna piiskopiks. Piiskop Ove Sander hakkab juhtima Põhja-Eesti piiskopkonda, kuhu kuuluvad Lääne-Harju praostkond, Ida-Harju praostkond, Järva praostkond ja Viru praostkond. Lisaks Põhja-Eesti piiskoplikule teenimisele jääb Ove Sanderi vastutada ka eestikeelne diaspora ja EELK kogudused üle maailma. Piiskop Ove Sanderi katedraaliks jääb Toomkirik, kus on vaimulike pingis piiskopi jaoks tema vapiga tähistatud koht.

23. mail külastasid Toomkirikut Helsingi Toomkoguduse muusikud: kantorigid, organistid ja koorijuhid. Õpetaja Joel Siim tutvustas Toomkiriku ajalugu ning Toomkoguduse elu. Muusikutel oli võimalus proovida meie kiriku ainulaadset romantilise kõlapildiga oreli.

Foto: Egle Viilma

Eesti Kristlike Erakoolide Liit, kuhu kuulub ka Tallinna Toomkool, on erakooli pidajate ühendus, mis toetab liikmete koostööd oikumeenilises vaimus ning arendab kristlikel väärtusel põhineva hariduse andmist Eestis.

Kümme aastat tagasi, kui liit alustas, õppis kristlikes koolis 1004 õpilast, tänase seisuga on õpilaste arv kasvanud kolmekordselt ning meid on juba 2945. Seega võime tõdeda, et iga neljas Eesti erakooli õpilane õpib kristlikus koolis. Liidul on oma põhikiri ja selle alusel võivad EKE Liidu liikmeteks olla Eestis registreeritud ja kehtivat koolitusluba omavad erakooli pidajad, kes on oma põhikirja alusel maailmavaateliselt seotud mõne Ees-

tis tegutseva kristliku konfessiooniga, mis tunnistab usku Kolmainu Jumalasse.

2014. aastal, kui sarnaste koolide esindajad omavahel kohtusid, leiti praktilistel vajadustel, et aeg on luua Eesti Kristlike Erakoolide Liit. Nii peetigi liidu asutamiskoosolek Eesti Kirikute Nõukogu ruumes 16. mail 2014 Tallinnas. Koosolekul olid esindatud kaheksast koolist kuus: Kaarli Kool, Tartu Luterlik Peetri kool, Narva Õigeusu Humanitaarkool, Püha Johannese Kool, Tartu Kristlik Põhikool ja Tallinna Toomkool. Tänapäevaks on Eestis tegutsevaid kristlikke erakoole juba 12 ja siin-seal mõlgutatakse mõtteid uute koolide avamiseks.

Kõigi nende kümne aasta jooksul Liidu põhieesmärkide kohaselt on liit esindanud ja kaitsnud liikmete ühishuve avalikkuses, suheldes kolmandate osapooltega, arendanud liikmete koostööd oikumeenilises vaimus ning kristlikel väärtusel põhinevat hariduse andmist Eestis.

Hea meel on, et aastate jooksul on Liitu võetud võrdse partnerina teiste erakoolide esindusorganisatsioonide seas, samamoodi ka kohalike omavalitsuste kui ka riigi tasandil.

Nii nagu igal varasemalgi aastal, kogunes ka sel aasta liidu pere, et jagada ühiselt rõõme ja muresid. Sel aastal, kui Eesti Kristlike Erakoolide Liit tähistab oma 10. tegutsemise aastat, oli aastakoosolek aga tavapärasest pidulikum. **16. mail** koguneti Toomkirikusse, kus lisaks Liidu liikmetele olid meiega pidupäeva tulnud tähistama ka Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute esindajad. EKN president peapiiskop Urmas Viilma koos juhatusega tänas EKE Liitu seni tehtud töö eest ja soovis rohkem Jumala õnnistust ka tulevikuks. Toomkooli perel oli suur rõõm kõiki liidu liikmeskoolide esindajaid võõrustada oma kooli ruumides. Paneeldiskussioonis „Quo vadis? Kristlike koolide järgmised 10 aastat“ arutati meid ees ootavate väljakutsete üle, päevale lisasid pidulikkust muusikalised vahepalad Toomkooli ja Kaarli Kooli õpilastelt ning muidugi söödi ka sünnipäevatorit.

Tallinna Toomkooli direktor
Egle Viilmar

Foto: Helsingi Toomkapiitli pressiesindaja

3. juunil külastas Toomkirikut Helsingi Piiskopkonna Toomkapiitli (piiskopkonna valitsuse) delegatsioon koos piiskop Teemu Laajasaloga.

Õpetaja Joel Siim tutvustas külalistele Toomkiriku ajalugu ja koguduse tänapäeva.

Külalistele jättis sügava mulje kiriku vappepitaafide kogu ning mõne aasta eest uue välimuse saanud kantselei.

Pühapäeval, **2. juunil** konfirmeeris peapiiskop Urmas Viilma koos õpetaja Arho Tuhkruga Tallinna Toomkooli 9. klasside õpilaste leerrigrupi, keda peapiiskop viimasel kolmel õppeaastal oli koolis ka õpetanud.

See grupp oli juba viies, kes Toomkooli õpilastest on enne põhikooli lõpetamist konfirmatsioonini jõudnud. Konfirmeeriti 16 õpilast, kellest 7 ka ristiti. Pooltest said Toomkoguduse liikmed ja ülejäänud liitusid oma vanemate kogudustega või nende kogudustega, kus nad olid lapsena ristitud.

5. juunil pidas EELK Kirikumuusika Liidu juhatus Toomkirikus oma koosoleku. See oli esimene sündmus, mis toimus peaaegu valminud uues multifunktsionaalses ruumis edelaeeskoja peal. Toompea suure tulekahju järel jagati edelaeeskoda puidust vahelaega kaheks korruseks ning nii loodud ülakorrusele ehitati viljasalved. Mingil ajal viidi viljaait kirikust mujale ning ruum muutus kolikambriks.

2024. aasta esimeses pooles avati seni kinnimüüritud aknaava eeskoja teise korruse ja kiriku lõunalöövi vahel orelirõdul. Ruumi pääsemiseks rajati trepp ning kaubaluukide avadesse paigutati aknad. Edaspidi on ruumi kavas kasutada kiriku raidkividetailide eksponeerimise paigana ning ruumina, kus saab korraldada koosolekuid, seminare, koolitunde ning väiksemaid kontserte. Uuel ruumil ei ole veel ka päris kindlat nime. Seda on kutsutud Inglise- ja Edela- ja Nigula kabeliks. Ehk aitavad „Katedraali Sõnumite“ lugejad omalt poolt nime osas selgusele jõuda.

6. juunil kohtus peapiiskop Urmas Viilma Toomkiriku vanas käärkambris külalistega Württembergi kirikust Saksamaalt. Külalisteks oli piiskop Markus Schoch koos Reutlingeni piirkonna dekaanide, koolidekaanide ja nende abikaasadega.

Õpetaja Joel Siim tutvustas külalistele Toomkoguduse lugu ning seejärel andis peapiiskop külalistele ülevaate kristliku hariduse hetkeolukorrast Eestis.

Vihmasel pühapäeval **9. juunil** toimus Toomkiriku ees(kojas) heategevuslik sündmus „Pärnade all“. Musitseerisid Kirsti Malmi ja ansambel „Eluallikas“.

Perekonnad Schulz ja Randrüt korraldasid sündmuse paljude teiste heade abilistega, et koguda annetusi misjonär Liliann Keskineni töö toetuseks Ingerimaal.

Lisaks kaunile muusikale oli võimalik lettidel osta erinevaid küpsetisi ning kohvi ja teed.

Pärnade all koguti misjonitöö toetuseks üle 370 euro.

12. juunil toimus juba harjumuseks saanud Toomkoguduse senioride, senjoriitade, töötajate, vabatahtlike ja koguduse sõprade ühine kevadine väljasõit. Seekord suunduti Jõgevale, kus õpetaja Georg Glaase andis ülevaate EELK ühe kõige moodsama ja uuema kiriku saamisloost, mis pühitseti 30. detsembril 2023.

Jõgevast viis tee Palamusele, kus kõigil oli võimalus külastada kirikut ja koolimuseumi, mille hoone ja tegelased on surematus kirjutanud Oskar Luts oma koolipõlve pildikeste raamatus „Kevade“. Kõik soovijaid saad proovida „jäti“ kirjutamist nii sule kui krihvliga.

Päeva lõpetas lõunasöök Põltsamaal ning õpetaja Markus Haameri kõitev jutustus Põltsamaa kirikust.

Foto: Toomkooli arhiiv

Esmaspäeval, **17. juunil** oli Toomkirikus samaaegselt rõõmus ja nukker sündmus – toimus taasavatud Toomkooli V lennu lõpuaktus.

Õpetaja Joel Siim pidas palvuse ning õnnistas koolisõrmused sümboliseerima usaldust ja lootust Jumala ja oma koolikaaslaste vastu, võitu kiusatuste ja kurja üle ning rahu ühiskonnas ja ligimesega; ja märkima, et selle sõrmuse kandja kannab edasi sajanditepikkust Tallinna Toomkooli pärandit ja esindab ajatuid kristlike väärtusi.

Järgnes tunnistuste ja tunnustuste jagamine ning palju südamlikku muusikat.

Toomkooli 9. klassi lõpetas 2024. aastal 29 noormeest ja neidu.

1Ms 1:31; 2:1-2

Head õpilased ja õpetajad, head nooremad ja vanemad.

Aastat 20 tagasi, kui need sihvakad noormehed ja neid ei olnud veel sündinudki, kui Toomkooli ei olnud uuesti avatud, lõi Jaan Tätte populaarse laulu, milles on sõnad:

Mõni hetk on elus ilusam kui teine, mõni hetk on kohe väga väga ilus. Selles laulus ent on ka teine mõte: Mõni hetk on elus valusam kui teine mõni hetk on kohe väga väga valus.

See on eesti keelele nii omane, et millegi kirjeldamiseks kasutatakse vastandlikke, esmapilgul lausa kokkusobimatuid sõnapaare. Õeldakse „kole ilus“ või „hirmus hea“ või „jube kena“. Nii võib mõni hetkki olla samal ajal väga ilus ja väga valus. Vahel kasutataksegi mõistet „magus valu“.

Ühes sellises oleme praegu, kus kohtuvad minevik ja tulevik, *perfectum* ja *imperfectum*, see, mis on saanud valmis, ja see, mis

on veel pooleli. Olen selleks hetkeks valinud lõigu loomisloo lõpust. Jumal vaatab oma tööle tagasi ja annab kõigele hindeks „viie“: Vaata, see oli väga hea.

Head sõbrad. Euroopalikus kultuuriruumis, mis toetub kristlikele väärtustele, mõistetakse aega linearselt kulgevana. Praegune hetk saab minevikuks samal silmapilgul kui ta sünnib ja tulevikust saabuvad üha uued hetked. Vanakreeka filosoof Herakleitos on öelnud, et ühte ja samasse jõkke ei ole võimalik kaks korda astuda. Jõgi on sama, meie oleme samad, kuid jões on kogu aeg uus vesi ning jõgi oleks nagu kogu aeg uus. Πάντα ῥεῖ – kõik voolab. Kas minevik jääb kuhugi alles? Kas tulevik on enne selle saabumist olemas? Nende küsimuste üle on teoloogid palju pead murdnud.

Head Toomkooli noored. Ühena vähestest olete teie õppinud usuõpetust. Teie mõistate Euroopa kultuuri sügavamalt kui nii mõnigi teine. See on teie privileeg. Teie jaoks avanevad muusika, kunsti, arhitektuuri ja paljude teiste valdkondade saladused sügavamalt kui paljude teie eakaaslaste ees, kes suudavad küll analüüsida vormi, kuid kelle eest

jääb varjatuks loomingu sisu. Ja mõistate sedagi, et selles ühtlaselt kulgevas ajas on teatud erilised hetked. Et midagi kordub. Alati mitte täpselt samamoodi, kuid siiski.

Valisin tänaste mõtete lähtekohaks loomisloo lõpu Piibli esimestelt lehekülgedelt. Jumal on loonud maailma ja vaatab nüüd oma loomingule tagasi. Otsekui kunstnik astub valminud taiesest eemale, et näha, kas kõik on saanud nii nagu kavandatud. Ja Jumal hingab. Jumal pühitseb seitsmenda päeva. Ta eraldab selle kõikidest teistest päevadest ning seab selle korduma aegade lõpuni.

See on hetk vaadata tagasi sellele, mis on saanud valmis, ja hetk seada plaane tuleviku tarvis. Nagu meie hetk siin Toomkirikus. Ja see pingeline valmisaamise ja uue alguse vahel muudab selle hetke kibemagusaks, samaaegselt väga-väga ilusaks ja väga-väga valusaks ühekorraga.

Head Toomkooli noored. Veel mõni silmapilk ja kõik ongi valmis. Tehtud. Head aega, head teed minna! Ja tegelikult ei ole veel midagi valmis. Ei ole kunagi valmis. Kõik alles algab. Algab kogu aeg ja igal pool üha uuesti. Jumal vaatas loomise lõpul tagasi sellele, mis oli valmis saanud, ta puhkas, kuid samas ta kavandas uut. Mõtles, kuhu istutada aed, kuhu seada inimene seda harima ja hoidma.

Soovin teile õnnistatud teed.

Abiõpetaja Joel Siim

KONTAKT

Toom-Kooli 6, 10130 Tallinn, Eesti

Telefon 644 4140

E-post: tallinna.toom@eelk.ee

<http://toomkirik.ee>

PANGAREKVISIIDID

EELK Tallinna Piiskoplik Toomkogudus

Registrikood 80209270

SEB Pank EE401010022002639007